

สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบาย
สาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี
Environment and Public Participation Affecting Public Policy
Effectiveness for Health of Local Administrative Organizations
in Saraburi Province

สมชาย โปธิรักษา¹ ภมร ชันชะหัด² ธนิศร ยืนยง³

Somchai Poruksa¹ Phamorn Khanthahat² Tanisorn Yeunyong³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี (2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้แบบเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี แบ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 400 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 20 คน โดยให้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิออกเป็น 2 ชั้นภูมิคือจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำการเลือกตัวอย่างจากแต่ละชั้นในสัดส่วนที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้ได้ตัวอย่างที่เพียงพอในการสำรวจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การร่วมตัดสินใจ ปัจจัยทางด้าน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science Pathum Thani University

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assoc.Prof. Dr, Faculty of Political Science Pathum Thani University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assistant Professor Dr. , Faculty of Political Science Pathum Thani University

เทคโนโลยี การร่วมในการประเมินผล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม การร่วมปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ และ การร่วมรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี คือ ด้านสังคม ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการร่วมในการประเมินผล ส่งผลต่อแนวทางนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. การให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานนั้นจะสร้างบทบาทของประชาชนต่อการรักษาสีทธิประโยชน์ของตนเองและชุมชน

คำสำคัญ : สภาพแวดล้อม, การมีส่วนร่วมของประชาชน, ประสิทธิภาพ, นโยบายสาธารณะ

Abstract

The research purposes were (1) to study the level of Environment and Public Participation Affecting Public Policy Effectiveness for Health of Local Administrative Organizations in Saraburi Province; (2) to study the factors affecting the Environment and Public Participation Affecting Public Policy Effectiveness for Health of Local Administrative Organizations in Saraburi Province; and (3) to propose the development guidelines of health public policy at the level of local administrative organizations in Saraburi Province. This was the quantitative and qualitative research. The target population was people aged 18 years and over, house registration in the area of the local administrative organization in Saraburi Province; the sample group of quantitative research was the 400 people, the research instrument was the questionnaire; the sample group of qualitative research was the 15 people, the research instrument was the in-depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and correlation analysis.

The research findings were:

1. The factors affecting the health public policy at the level of local administrative organizations in Saraburi Province found the overall was at high level; the descending mean were: the participation in decision-making, technological factors, assessment participation, economic factors, social factors, co-operation, political factors, geographical factors, and co-benefits, respectively;

2. The factors affecting the health public policy at the level of local administrative organizations in Saraburi Province found the social factors, co-benefits

aspect, and assessment participation aspect affected the development guidelines of health public policy at the level of local administrative organizations in Saraburi Province at statistical significance level 0.05; and

3. should focus on the participation with that agencies, for create the roles of people in maintaining the interests of themselves and the community.

Keywords: public policy, health public policy guidelines, local administrative organizations

บทนำ

นโยบายสาธารณะเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายได้แก่ ผู้นำทางการเมืองฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ ข้าราชการและประมุขของประเทศ กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผน กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำ ต้องมีเป้าหมายเป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริง กิจกรรมที่เลือกกระทำ ต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ปัญหาที่สำคัญของสังคมเป็นการตัดสินใจกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดยพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำซึ่งอาจก่อให้เกิดผลทางบวกและลบต่อสังคม และเป็นกิจกรรมที่ขอบด้วยกฎหมาย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2552 : 39)

นโยบายสาธารณะที่ดี คือนโยบายสาธารณะที่นำไปสู่ความถูกต้อง มีความเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับประโยชน์สุขของมหาชน นโยบายสาธารณะจะต้องสนองต่อความต้องการของสังคม ด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องเป็นนโยบายที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมทุกด้าน เช่น ด้านการเมือง คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายของผู้เกี่ยวข้อง ด้านเศรษฐกิจ คือ ผลประโยชน์หรือผลสำเร็จจะส่งผลกับประชาชนส่วนใหญ่ ด้านสังคม คือ สอดคล้องกับค่านิยมของมวลชน นโยบายสาธารณะที่ถูกต้องดีงาม คือ นโยบายที่มีจริยธรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งภาคราชการและข้าราชการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยความมีจริยธรรม (ประเวศ วะสี, 2553 : 84) นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือโครงการที่รัฐบาลกำหนดให้มีขึ้นโดยบ่งบอกถึงเป้าหมาย (และหรือปัญหาในสังคม) และวิธีการเพื่อให้บรรลุผล ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ แก่สังคมส่วนรวม ดังนั้นการกำหนดนโยบายสาธารณะจึงเป็นการกำหนดขอบเขตของรัฐบาลและเขตแดนของหน่วยราชการและองค์การสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในสังกัดภาครัฐบาล (สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ, 2550 : 51)

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2550 เป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลในกำกับของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นองค์กรเลขานุการของ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) ดำเนินการจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศ โดยให้มีการทบทวนอย่างน้อยทุก 5 ปี จัดให้มีส่งเสริม และสนับสนุนกระบวนการในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับระบบสุขภาพแห่งชาติและผลกระทบต่อสุขภาพ จากนโยบายสาธารณะ รวมทั้งสนับสนุนการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 2 พ.ศ. 2552 มีแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อการนำมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติ มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสุขภาพแห่งชาติ วางแผนการดำเนินงานในช่วงแรก 5 ปี มีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ และนำไปขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม เป็นทิศทางและกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาระบบสุขภาพและความเข้มแข็งของชุมชน การให้ประชาชนได้มีเวทีสะท้อนปัญหา และการแก้ไขปัญหาเชิงกลไกของนโยบายสาธารณะ ภาครัฐย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลนโยบายสาธารณะซึ่งแต่ละชุมชนมีความแตกต่างหลากหลายตามบริบท พื้นที่และขณะเดียวกันก็สามารถจัดกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงนโยบายสาธารณะดังกล่าว ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติได้สนับสนุนให้หลายพื้นที่ได้นำแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการ ได้แก่ สมัชชาสุขภาพธรรมนูญสุขภาพ และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นต้น แต่ในระดับพื้นที่ตำบลก็มีเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการอยู่เดิมในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น มีการจัดทำเวทีประชาคมตำบล การจัดทำแผนแม่บทชุมชนต่างๆ ซึ่งมีวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผลจากการดำเนินงานตามแนวทางเหล่านี้ที่ผ่านมาเกิดความเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหวังในการสังเคราะห์องค์ความรู้จากข้อมูลและเนื้อหาที่ได้รับจากชุมชน โดยข้อมูลเหล่านี้จะนำไปศึกษารูปแบบกระบวนการและองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่น ผ่านเครื่องมือและกระบวนการที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หรือเครื่องมืออื่นๆ ที่สามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของคนในชุมชนและสามารถพัฒนารูปแบบไปสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่นได้ (พิรุฬห์ ศิริทองคำ, 2561: 402) ซึ่งในปัจจุบันประชาชนหันมาใส่ใจกับสุขภาพของตนเองมากขึ้น เนื่องมาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลกับสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องฝุ่น และโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการสูญเสียอย่างไม่คาดคิดมาก่อน จนทำให้ประชาชนตั้งตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ไม่ทัน อีกทั้งกระบวนการสาธารณะสุขยังไม่มี ความรัดกุม และไม่พร้อมที่จะรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้ประชาชนต้องหันมาดูแลตนเองขึ้นพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตามนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่อาจมีปัจจัยอื่น เช่น ปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีผลต่อนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในระดับท้องถิ่นต่อไป

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี และนำเสนอแนวทางการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยการมีส่วนร่วมส่งผลต่อแนวทางการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี สามารถอธิบายถึงขอบเขตของการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยทางสังคม 3) ปัจจัยทางการเมือง 4) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี 5) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (Anderson James, 1994) การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การร่วมตัดสินใจ 2) การร่วมปฏิบัติการ 3) การร่วมรับผลประโยชน์ 4) การร่วมในการประเมินผล (Cohen and Upholf, 1977 : 59-76)

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 (พิรุฬห์ ศิริทองคำ, 2561: 402) ประกอบด้วย 1) ด้าน

ระบบสุขภาพชุมชน 2) ด้านสวัสดิการชุมชน 3) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 4) ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน 5) ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเด็กและเยาวชน 6) ด้านสิ่งแวดล้อมและอบายมุข

2. ด้านประชากร

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 627,220 คน เป็นชาย จำนวน 308,517 คน หญิง จำนวน 318,703 คน (รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2563)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทำการสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ท่าน ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านสาธารณสุข 3 ท่าน และประชาชนทั่วไป 14 ท่าน

3. ด้านระยะเวลา

การวิจัยเรื่องนี้ได้ทำการค้นหาข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2564 ถึง เดือนกรกฎาคม 2565 รวมเป็นระยะเวลา 8 เดือน

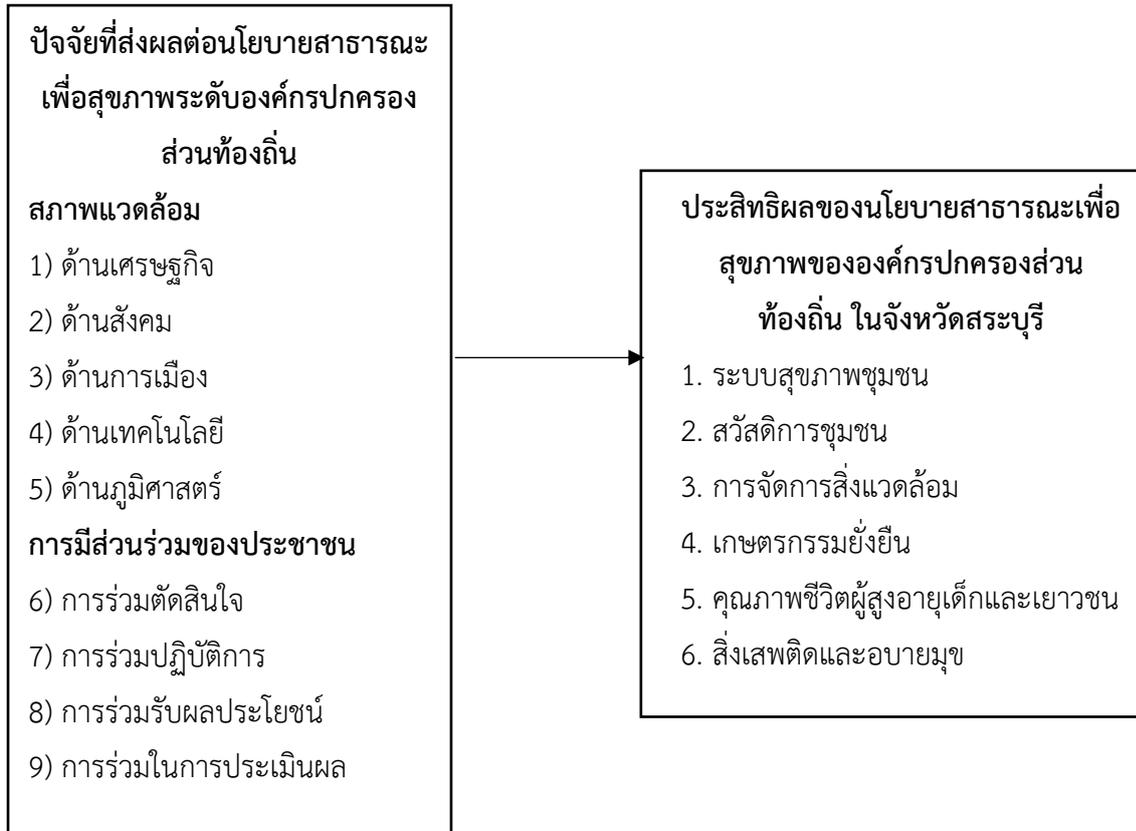
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยทางสังคม 3) ปัจจัยทางการเมือง 4) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี 5) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (James Anderson, 1989: 19-22) และการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การร่วมตัดสินใจ 2) การร่วมปฏิบัติการ 3) การร่วมรับผลประโยชน์ 4) การร่วมในการประเมินผล (Cohen and Upholf, 1977 : 59-76)

ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 (พิรุฬห์ ศิริทองคำ, 2561: 402) ประกอบด้วย 1) ด้านระบบสุขภาพชุมชน 2) ด้านสวัสดิการชุมชน 3) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 4) ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน 5) ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเด็กและเยาวชน 6) ด้านสิ่งแวดล้อมและอบายมุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของ สภาพแวดล้อม ของ James Anderson (1989) และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ Cohen and Upholf (1977) และประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 (พิรุฬห์ ศิริทองคำ, 2561) จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษารรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) ระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 627,220 คน เป็นชาย จำนวน 308,517 คน หญิง จำนวน 318,703 คน (ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน,ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งคำนวณได้จากการหากลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทำการสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ท่าน ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านสาธารณสุข 3 ท่าน และ ประชาชนทั่วไป 14 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เพื่อทำการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบ่งออก 2 ลักษณะ คือ (1) แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพและ รายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย (1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (2) ปัจจัยทางสังคม (3) ปัจจัยทางการเมือง (4) ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี (5) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (1) การร่วมตัดสินใจ (2) การร่วมปฏิบัติการ (3) การร่วมรับผลประโยชน์ (4) การร่วมในการประเมินผล เป็นคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต มีช่วงตั้งแต่ 1 = น้อยที่สุด ถึง 5 = มากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย (1) ด้านระบบสุขภาพชุมชน (2) ด้านสวัสดิการชุมชน (3) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (4) ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน (5) ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเด็กและเยาวชน (6) ด้านสิ่งเสพติดและอบายมุข เป็นคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต มีช่วงตั้งแต่ 1 = น้อยที่สุด ถึง 5 = มากที่สุด

(2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียบเรียงข้อมูลและจำแนกอย่างเป็นระบบเพื่อตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น แล้วจึงสร้างข้อสรุปที่ได้จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้รวบรวมมา เมื่อประเด็นใดขาดความชัดเจนก็จะเก็บข้อมูลนั้นเพิ่มเติม เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์งานวิจัยได้

การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยรายข้อตั้งแต่ 0.67-1.00 ซึ่งมีมากกว่า 0.50 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าอยู่ระหว่าง 0.89 ซึ่งมากกว่า 0.70 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2559)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

2.แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ ได้แก่ หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency)
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากปัจจัยตัวแปรอิสระและน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม การทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ฉบับได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตารางโดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.25 และเพศชาย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-50 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 สถานภาพโสด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00

2. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่า สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.88$) และด้านการร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.83$) ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ (\bar{X}

=3.79) ด้านปัจจัยทางสังคม ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการร่วมปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.62$) ด้านปัจจัยทางการเมือง ($\bar{X} = 3.39$) ด้านปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ($\bar{X} = 3.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี พบว่า ประสิทธิภาพของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.92$) ด้านระบบสุขภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.88$) ด้านสวัสดิการชุมชน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน ($\bar{X} = 3.38$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสิ่งเสพติดและอบายมุข ($\bar{X} = 3.29$)

4. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยการมีส่วนร่วมส่งผลต่อแนวทงนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

จากการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจากค่าองค์ประกอบความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริงน้อยกว่า 10 (Black, 2006) แสดงว่าไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปร และสามารถนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ จากตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของสมการเท่ากับ 0.477 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยการมีส่วนร่วมส่งผลต่อแนวทงนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย ด้านปัจจัยทางสังคม (X_2) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ (X_8) และด้านการร่วมในการประเมินผล (X_9) อธิบายความผันผวนได้ร้อยละ 22.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงในสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ดังสมการที่ (1) และสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังสมการที่ (2) ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } \hat{Y} = 2.187 + 0.385(x_8) + 0.258(x_2) + 0.116(x_9)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = 0.193(x_8) + 0.118(x_2) + 0.050(x_9)$$

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยแวดล้อมและปัจจัยการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อแนวทางนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig
Constant	2.187	.221		9.883	.000
ปัจจัยสภาพแวดล้อม					
ด้านเศรษฐกิจ(X ₁)	.022	.022	.047	1.014	.311
ด้านสังคม(X ₂)	.118	.027	.258	4.376	.000 *
ด้านการเมือง(X ₃)	.002	.022	.004	.096	.924
ด้านเทคโนโลยี(X ₄)	.002	.021	.005	.116	.907
ด้านภูมิศาสตร์(X ₅)	.011	.021	.024	.511	.609
การมีส่วนร่วม					
ด้านการร่วมตัดสินใจ(X ₆)	.038	.022	.080	1.736	.083
ด้านการร่วมปฏิบัติการ(X ₇)	.018	.025	.042	.715	.475
ด้านการร่วมรับผลประโยชน์(X ₈)	.193	.023	.385	8.414	.000 *
ด้านการร่วมในการประเมินผล(X ₉)	.050	.019	.116	2.553	.011 *

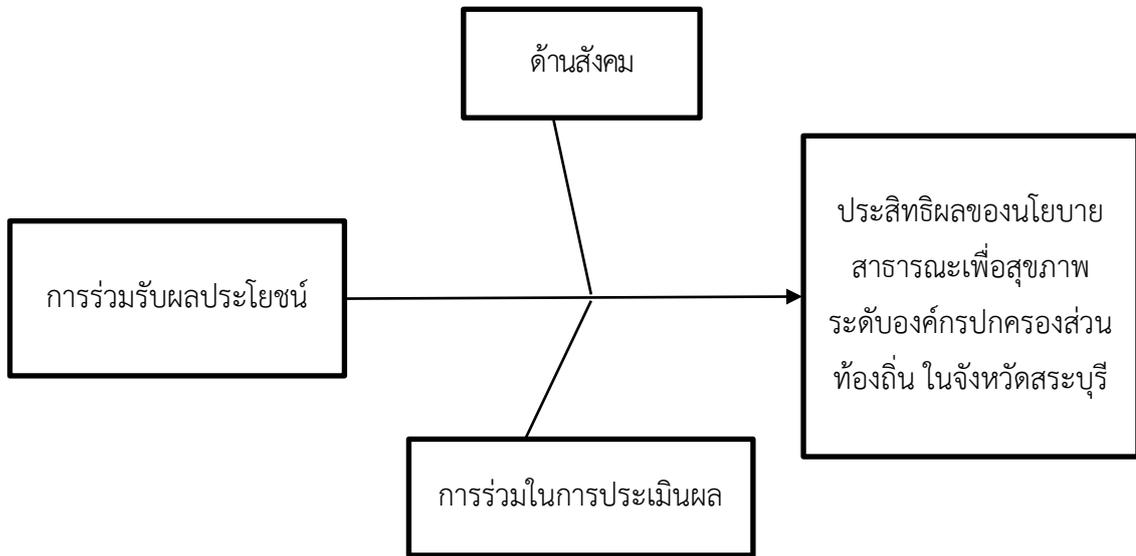
R = 0.477, R Square = 0.227, Adjuster R Square = .209
 Std. Error of the Estimate = 0.177039 F = 12.748, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผลจากการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วม ของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี

จากรูปที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี คือ การร่วมรับผลประโยชน์ การดำเนินกิจการใด ๆ ขององค์กร ภาครัฐจะมีอิทธิพลส่งผลต่อการรับประโยชน์จากการดำเนินการ และการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ร่วมกับหน่วยงานนั้นจะสร้างบทบาทของประชาชนต่อการรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเองและชุมชน ไว้ ส่วนด้านสังคม อาจกล่าวได้ว่าการให้ความสำคัญต่อการดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ การสร้าง จิตสำนึกต่อประชาชน บริษัทให้รับผิดชอบต่อส่วนรวม การเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้แสดงออก ทางความคิดเห็นต่อการบริการของภาครัฐได้อย่างแท้จริง รวมไปถึงการเรียนรู้ การปรับตัวอย่าง สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ในขณะที่การร่วมในการประเมินผล พบว่าการส่งเสริม

การให้คำแนะนำแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง การประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลการทำงานตามข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการประเมินผลการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ทั้งนี้ อภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ด้านการร่วมในการประเมินผล ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านปัจจัยทางสังคม ด้านการร่วมปฏิบัติการ ด้านปัจจัยทางการเมือง ด้านปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ จันทร์ประเสริฐ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินภาวะสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงของเด็กวัยเรียนเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของสถาบันสุขภาพและมีผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า พิจารณาถึงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านร่างกาย ได้แก่ โรคที่มีความรุนแรงมาก คือ โรคไข้เลือดออก และกลุ่มโรคที่พบมากในเด็กวัยเรียน ได้แก่ โรคทางโภชนาการ โรคฟันผุและไข้หวัด 2) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ได้แก่ การรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม การซื้อจักรยานยนต์ไม่ปลอดภัย ติดเกมส์ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การใช้

สารเสพติด และการใช้ความรุนแรง 3) องค์ประกอบทางด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่ ความก้าวร้าว ว้าเหว และความซึมเศร้า 4) องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มลพิษทางอากาศ 5) องค์ประกอบทางด้านสังคม ได้แก่ การเป็นชุมชนเมือง การย้ายถิ่นของแรงงาน ประเด็นข้อเสนอ แนวโน้มนโยบายสาธารณะคือ การป้องกันและควบคุมโรคใช้เลือดออกการแก้ไขสุขภาพเพศสัมพันธ์ การออกกำลังกาย และ อาหารสะอาด ปลอดภัยในชุมชน

2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านระบบสุขภาพชุมชน ด้านสวัสดิการชุมชน ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อมและอบายมุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ รักษาติเจริญ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จและปัจจัยสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ และปัจจัยสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการดำเนินงาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คป.) ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) หรือผู้แทน ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) อุปสรรคต่อการดำเนินงานที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ของ สช. สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ อุปสรรคภายในองค์กร และอุปสรรคภายนอกองค์กร (2) ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของ สช. สามารถจำแนกได้เป็น 12 ประการสำคัญ และ (3) ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานของ สช. ในขณะที่งานวิจัยของ Milton, Karen (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์การพัฒนานโยบายสาธารณสุขส่งเสริมการเดินในอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า การจัดตั้งยุทธศาสตร์ศูนย์สุขภาพชุมชนและเป้าหมายในช่วงทศวรรษ 1980 มีนัยยะสำหรับนโยบายการวางแผนการขนส่งทั่วยุโรป อาจเป็นไปได้ว่าเป็นวิธีที่การวางแผนการขนส่งสามารถส่งเสริมการสาธารณสุขได้ดีขึ้น กุญแจสำคัญคือความสามารถของโครงการในท้องถิ่นในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาคส่วนกับผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการขนส่ง มีการสำรวจความคืบหน้าของโครงการสุขภาพที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับความสำคัญในการวางแผนการขนส่งผ่านการศึกษาเปรียบเทียบเมืองสุขภาพสำหรับทุกคนในเดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ และอังกฤษ ระหว่างปี 1986 และ 1996 ใช้สามเมืองเป็นกรณีศึกษา: โคเปนเฮเกน โกรนิงเกิน และ เซฟฟิลด์ และกับงานวิจัยของ พิรุฬห์ ศิริทองคำ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ มี

4 ขั้นตอน ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ประเด็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านระบบสุขภาพ ชุมชน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งแวดล้อมและอบายมุข ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน ด้านสวัสดิการชุมชน และด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยการมีส่วนร่วม และปัจจัยสนับสนุน โดยปัจจัยย่อยที่มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ที่เป็นปัจจัย จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านระดับการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการบริหารจัดการ และด้านแหล่งสนับสนุน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .664, .361, .213, .255 และ .073 ตามลำดับ ตัวพยากรณ์ทั้งหมดมีอำนาจในการพยากรณ์อิทธิพลต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ 48.4 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .775 รูปแบบการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่น มีองค์ประกอบในการขับเคลื่อนนโยบาย ได้แก่ ผู้แสดงทางนโยบาย ภารกิจของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น กระบวนการนโยบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนโยบาย และนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา สภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ตลอดจนทรัพยากรทางธรรมชาติ ของชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถกินดี อยู่ดี และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนำสภาพปัญหาที่พบไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลความสำเร็จของแนวทางนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสระบุรี เพื่อผลการศึกษาวิจัยในการจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่เหมาะสม คุ่มค่าต่อประชาชน

2.2 ควรมีการประเมินผลการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของประชาชน

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เพื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ที่มีปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ รักชาติเจริญ. (2563). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จและปัจจัยสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. สำนักงานบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ประเวศ วะสี. (2553). สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สำนักงานปฏิรูปสุขภาพ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ประเวศ วะสี. (2556). กระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process). พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : บจก. แวนเทจ สตูดิโอ.
- พิรุฬห์ ศิริทองคำ. (2561). รูปแบบการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครองรายงาน. สถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2563.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2552). นโยบายสาธารณะแนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักพิมพ์เสมอธรรม, (พิมพ์ครั้งที่ 2).
- สร้อยตระกูล (ตีวยานนท์) อรรถมานะ. (2550). พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (พิมพ์ครั้งที่ 4).
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2557). นโยบายด้านสาธารณสุข. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- สุวรรณ จันทรประเสริฐ. (2560). การประเมินภาวะสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงของเด็กวัยเรียนเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของสถาบันสุขภาพและมีผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน ภาคตะวันออก. คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Anderson, James E. (1994). *Public Policy – Making : Introduction*. 2 nd. New York : Houghton Mifflin Company.
- Campbell, Lucy Zarina. (2017). *Using communication technologies to deliver public health agendas in National Health Service food and drink automated vending*. Doctoral thesis (Eng.D), UCL (University College London)

Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). **Rural Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.** In Rural Development Monograph No. 2 The Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, January.

Milton, Karen. (2014). **An Analysis of the Development of Public Health Policy to Promote Walking in England.** Loughborough University.

Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd.** New York.Harper and Row Publications.